

Yannig hag e gamarad

Rust e frotas Yannig e zaoulagad, hag o digeri a reas. Bez' e oa eun devez nevez o tifluka; ha pegen brao an devez-mañ ouzpenn-se ! Er-mêz e skede an heol e vannou lintruz war an douar. Ha pelloh e helle ar paotr klevoud son ar mor, med pas eur mor dirollet ha kounnaret, e-giz ma c'hoarveze a-wechou. Nann, hirio e hañvale beza sioullaet ha frealuz e drouz. Eun devez dreist evid mond er-mêz da hoari, da hoari kemend ha ma plijfe d'ar paotrig-mañ.

Neoaz, e teuas koun dezañ, a-drumm, euz eun dra na blije ket dezañ, o lezel anezañ eun tammig dipitet, du e benn memez. Gand piou mond da hoari 'ta ?! Ar paour kêz Yannig n'e-noa na breur na c'hoar, pas memez eur hi bennag da hoari gantañ !

Eur pennadig e chome e-giz-se, war e wele, krizet e dal, med e-pad eur pennadig koulskoude. A-raog nemeur, eur gudenn all en em ziskouezas. Naon e-noa ar paotrig-mañ ! Ha ne jom ket eur zah goullo en e zao evel ma ouezer! Setu neuze eur gudenn e oa red-groñs kaoud eun diskoulm eviti, war an taol.

Er-mêz euz e wele e lammas Yannig, e dreid o toucha yender ar plañchod, ha kerkent war e dreid, hent ar gegin a gemeras.

Siwaz, pa dizas penn an hent-mañ e chomas krak ha berr en e zao: dirazañ, ken braz hag eur menez gwenn e liou, a-zerz, e wele ar yenerez; serret-mad an nor warni. Ha neuze, hep tu da dapoud krog e tra-pe-dra e-barz; dihraeüz lakaad e zornig war an disterrañ bruzunenn a voued, evid-doare.

Eur wech c'hoaz e oa red kavoud eun diskoulm all evid ar gudenn nevez-mañ, hag ar buanna ar gwellañ, peogwir e oa deuet naon du dezañ, anad deoh !

Ha gand piou e veze digoret ar yenerez peurlïesa, en em houlennas. Daoust ne oa ket e vamm dezañ e-unan an hini e oa avad ?! Neuze, perag chom heb mond d'he havoud, war ar prim, a zoñjas ar paotrig. D'an eur-mañ e veze-hi en he hambr-kousked, neketa. Hag eur wech c'hoaz setu Yannig en hent, dre an trepas.

Dindan nebeud amzer, en em gavet dirag dor kambr e vamm. Eüruzamant ne oa ket prennet med damzigoret eun tammig, evelkent ; ne oa dezañ eta nemed he foulza eun disterig evid tigorfe frank. Ha chañs vad evitañ, peotramant, ma vefe bet serret mad an nor, lavarom prennet, ne vije ket bet tu dezañ tizoud dornell an nor memez, dreist-oll evid unan ken bihan e vent eveltañ !

Ha du-ze, e teñvalijenn ar gambr e teuas a-benn da verzoud e vamm, astennet he horf war ar gwele. Davetañ, ive, e oa troet he bizaj, med serret mad he daoulagad c'hoaz. Ne ree forz, tostaad a reas Yannig ouz tu ar gwele.

Eur frapadig e chomas du-ze dirazi, en eur hortoz, med outañ ne daole e vamm tamm pled.

Eur predig c'hoaz e chomas ar paotr da zelloud outi, med dalhmad, van ebed !! Atao e chome serret tenn daoulagad e vamm! Ar paotr bihan a reas e zoñj neuze da ober eur hammedig all war-zu enni; ken tost ez eas outi ma helle arvesti gand aket ouz peb tres he dremm. Ha pegen don, goustadig, e tenne he anal, e kave d'ar paotr bihan.

A-greiz-pep-kreiz, evel en abeg d'eun awen bennag, e savas ar paotr e zorn dehou, war bouez, gand aket, beteg ma touchfe penn he fri dezi gand penn e viz-yod.

War-ze, e tigas e vamm he daoulagad, sebezet krenn e-giz unan bennag a vefe bet tennet, dihortoz all, diouz eur housk don. Eur pennadig amzer e sellas dirazi, e-giz unan ha ne wele takenn ebed, he sellou arvaruz a ree evel ma vefent o klask kompren. Petra a oa bet c'hoarvezet ? Perag e oa dihunet e-kreiz he housk, en eun doare ken rust, dihortoz ? Neuze e paras he sellou war ar paotr bihan dirazi.

« Mammig, naon du am-eus !! » a grias dezi an hini bihan. Outañ e selle e vamm, eur minhoarz ouz he muzellou.

« Heb mar, va mab bihan, med da genta, laosk ahanon da ziblouza. Ha te, e-pad ma en em wiskan, kê d'ar gegin, d'am gortoz du-ze. Ne vin ket pell ! »

Yannig a redas en-dro d'ar gegin, ken buan ma helle, med degouezet du-ze, e kavas ne oa ket ken êz azeza war eur gador ; ken uhel ma oa !

Dre eurvad, nebeud goude, e oa erruet e vamm er memez sal hag eñ, ar minhoarz dalhmad ouz he muzellou.

Eur predig-amzer, en eur zelloud outi e soñjas ennañ e-unan pegen mad e oa he imor hag eh en em houlennas hag-eñ e oa heñvel an oll vammou ouz e hini.

« Yannig, petra a garfes kaoud d'az tijuni ? » a houlennas digantañ e vamm en eur rei eun tamm sikour dezañ da azeza war e gador.

Pebez goulenn diboell a zoñjas ar paotrig : « Med mammig, e-giz atao, viou ha bara kraz, mar plij ! An dra-ze a blij din a-viskoaz ! »

« Ahanta, setu dres ar pez az-po, » a respontas dezañ e vamm en eur hoarzin bravoh c'hoaz en dro-mañ.

Ha Yannig, goude beza debret e zijuni, diouz e vamm e kimiadas ha setu-eñ neuze, eet er-mêz, partiet er bed braz, lintruz dindan bannou an heol. Padal ne ouie ket end-eeun petore roud kemeroud ; pe an hini a gasfe anezañ da du ar mor pe an hini all, hini al lanneg. Memez-tra ez anaveze mad-tre an daou anezo, pa oa bet tremenet drezo o-daou, meur a wech ; da vihanna, an heñchou n'int ket re bell diouz e di !

Ha hirio, evid d'an heol beza ken brao, eun nebeudig fresk e seblante dezañ, evelato. Neuze, e kave gwelloc'h Yannig kemeroud hent an douarou.

Ha ne oa ket braz an dudi da vond da zizolei eun tiriad a-béz, eur wech c'hoaz hag ennañ bepred traou nevez, dihortoz, da gavoud anezo. Memez en eul leh ma oa bet endeo, eur zizunvez pe ziou en a-raog ; a-wechou e kavfe eno eun neiz laboused ben nag e oa bet tremenet e-biou dezañ er zizun a-raog, heb e weloud, pe eur vleunienn didarzet etretant, pe zoken, doare an endro e-unan a oa kemmet eun nebeudig, liou ar yeot deuet da veza teñvalloh pe sklêrroh, ha mantilli a zeliou ar gwez deuet tevoh pe tanooh, en hevelep doare, a-hervez ar houlz-amzer.

Med en devez-mañ, dindan an heol a oa ken dispar e sked e hañvale d'ar paotrig edo pep tra oh adsevel da veo.

Redek a-hed an hent a reas Yannig da genta, en eur hoarzin zoken, evel lakaet laouen gand an heol e-unan, ha bremañ beo-buhezeg, leuniet a nerz nevez-kavet ne oa ket mui tu d'e harza, na harza nerz laboused ar parkeier kennebeud a oa ken braz o evurusted ive dindan bannou ha frealz an heol.

Pebez domaj koulskoude ne oa den gantañ a hellfe ranna kemend a vraventez !

Pelloh c'hoaz ez eas ar paotr bihan beteg ma tizas penn eur gribenn ma helled gweloud pell en-traoñ a-ziwarni, gweloud e-barz eun draoñienn gwarezet mad diouz an avel kreñv, skubet-diskubet kriz al lannegou bepred gantañ.

Ouz e dreid, war-zu an hevelep traonienn-mañ ez astenne eur vrao a hlasted, marellet e leh-mañ-leh gand gwennded eun droig-an-heol bennag.

War-nes redeg war zinaou edo an dizoloer-bro bihan, e galon o tridal en e greiz, pa remerkas, a-bep-kreiz, ne oa ket e-unan.

Du-ze, e-mesk ar yeot uhel en em ziskoueze penn eur hi a bare e zellou stard war ar paotr bihan.

Eur predig-amzer ne gredas ket Yannig ober an disterra fiñvadenn ; e-giz revet e izili. Kaoz 'oa bet gand an dud diwar-benn chas gouez, dibershenn, o foeta bro, e-giz ma ree ar chas, dalhmad o klask eun dra bennag da zebri, ha ne vefe ket Yannig e-unan eur vegad mad da gas d'an traoñ?

Siwaz, war ar prim e oa kaset kuit ar soñjou-mañ pa deuas ar hi er-mêz a-douez ar geot uhel, e lost o fistoulad ken brao ha tra !

A-benn ar fin, kavet e oa bet unan bennag evid ar paotr da hoari gantañ, diouz feson, ha bez' e oa ar hi e-unan dres a-du gand ar soñj-mañ !

Med da biou e oa ar hi-mañ, ha peseurt ano e-noa ? Diwar e benn ne ouie Yannig mann. Evelkent, red e oa rei dezañ eun ano bennag. Ha ne badas ket pell a-raog ma oe kavet an hini gwella evitañ, hervez Yannig ; diwar-neuze e rafe-eñ "Mignonig" anezañ.

Hag a-gevred gand e vignon nevez-kavet e tremene buannoh an amzer eged en a-raog, e kave d'ar paotr. O-daou e c'hoarient, heb beza eet skuiz nag an eil nag egile. Koulskoude e-keit ma haloupent, dre-oll a-dreuz al lannegou, e oa eet Yannig pelloh, pelloh a-galz eged ma oa boazet d'ober.

A-dra-zur, evel ma'z eo êz da gredi, ne oa ket bet debret gantañ e verenn pa oa ken pell diouz an ti evel-just, ha bremañ, hervez al leh ma oa an heol war an oabl, ne vefe ket pellkoan kennebeud.

Ar hi ive, evid-doare, a oa bet deuet naon dezañ. Med evitañ, eun tammig êsoh e hañvale beza kaoud eun diskoulm d'ar gudenn-ze. E-touez ar geot e oa bet paket eul logodenn ha larkoh a-héd o hent, lonket gantañ eur velhwedenn-grogenneg pe ziou a-ziwar eur roh bennag.

Koulskoude, pas a-walh a-benn terri an naon dezañ da-vad !

Evelkent, evid ar paotr, penaoz e torrfed dezañ e hoant-debri ?! Ne oa ket ken êz an abadenn, a-hervez, med ne oa ket ken du gand an naon evid c'hoaz ma'z afe da lonka n'eus forz peseurt c'hwil-tann evel ma ree e vignon e bevar pao, a-héd ar wenodenn.

Etrezeg ar breou e kendalhent gand o hent beteg eul leh ma hortoze an diluziadenn da hoant-debri ar paotrig.

Du-ze, en he sao, e oa eur wezenn-avalou a oa kamm ha distreset he skourr goude meur a vloavez troet e-giz ma oa ouz krizder ar barradou kaset gand ar mor. Med, n'eus forz, du-ze e oa, eun dudi he gweloud e-kreiz al lannegi, ha brasoh c'hoaz joa an hini yaouank pa oa merzet gantañ, gwintet uhel en he brankou, eun nebeud avalou ruz-gwad o liou.

« Bremañ, Mignonig, » a lavaras ar paotr d'e gamarad, « e tiskouezin dit penaoz e vez debret ganeom-ni, an dud vraz ! »

Ha kerkent, beh dezi ! Er vränkenn izella e oe tapet krog ; neuze, an ei en em gave eun tamm mad a-uz d'ar genta dindanni, med gand aket e oa deuet ar paotr a-benn da dizoud memez an drede !

Diou vränkenn c'hoaz hag e vefe tost ouz diou avalenn !

Mad ar jeu gantañ, a-benn ar fin ! Diskroget eun avalenn gantañ en em lakeas da grial gand ar joa, hag ennañ eun tamm mad a lorh ive ! N'eo ket bemdez evel-just ma vez kaset da vad eun taol-kaer eur

ar seurt-mañ gand eur paotr a-vent gantañ, anad deoh !

Ha war-ze, evel ma venne ar hi ranna ar joa-mañ, d'e dro, en em droas warnañ e-unan, o chaseal e lost, en eur harzal braoig c'hoaz.

Daou aval, bet kaset d'an traoñ, hag e hoant-debri torret dezañ, mui pe vui e kave gwelloc'h Yannig diskenn a-ziwar ar wezenn.

Evelkent, evel ma c'hoarvez, a-wechou, e vez êsoh pignad en eur wezenn eged diskenn diouti, e-giz ma vez desket gand meur a gaz, sur !

Gand aked e lakeas Yannig e dreid war ar skourr dindannañ, stard bepred e ziouvreh en-dro d'ar hef evid diwall da goueza.

E-keit-se e chome troet penn ar hi etrezeg ar paotr, o hedal an disterra fiñvadenn a rafe. A-barz nemeur e vefent-i bodet a-gevred, eur wech c'hoaz, war an douar, tu dezo da genderhel gand o hoari ha farsal.

Yannig, hogozig erruet d'ar vrankenn ziweza e vefe dibistig e dreid war an douar kaled, med, a-daol-trumm, ar vrankenn a dorras en eur zigeri eur vraz a islonk dindannañ.

Yannig, e ziouvreh dalhmad en-dro d'ar hef, en em gave rediet da bignad en-dro d'an eil brankenn gand aon na gouezfe.

Ar paotr bihan, kroget ar spont ennañ, a daolas eur zell en traoñ. Seblantoud a ree dezañ e oa re vraz an hed etre an eil brankenn leh m'edo hag an douar; hag ar hef, izelloh dindannañ, a oa re deo a-benn ruza en-traoñ, moyen ebed da dizoud an douar, evel ma wele.

En em lakaad a reas an hini bihan da ouela, gwaz-ouz-gwaz; soñj ebed dezañ penaoz diskenn diouz e uhel a brizon ! Ar hi, war gement-se, e-giz ma oa bet santet pe komprenet gantañ aon e vestr bihan, a grogas da harzal kement-ha-kement.

Eñ ive, kennebeud, ne ouie tamm petra ober.

Heb mar, ne vefe ket pell an noz o tond, ha Yannig ne helle e doare ebed tremen an nozvez du-ze. Penaoz e kouskfe e-barz eur wezenn heb koueza a-ziwarni, en em houlenas ar paotr.

Evel deuet dezañ eun awen bennag, a-daol-trumm, e troas ar hi, hag e partias, a-diz-braz.

Yannig, abafet an tamm anezañ e welas o vond a-ziwar-wel a-dreuz ar yeot uhel, ha gand-se, e teuas da veza brasoh c'hoaz e zihoanag. Daoust hag e vefe-eñ dilezet krenn e-kreiz al lannegi ?

Diouz tu ar huz-heol e helled spurmanti, o tond goustadig med sur, donedigez eun talbenn a goumoul braz. Marteze e tegasfent ar glao ganto, peogwir e oa sin ar glao ganto evel-just ! An dra-ze nemetken evid ma vefe an nozvez-mañ gwasoh c'hoaz ! Duoh ha glepoh an noz eged boaz, war ar marhad !

Ha da beleh an diaoul e oa eet ar hi brein-ze, a glemmiche-eñ ?

Dres d'al leh ma oa bet digouezet gand ar paotr kentoh en deiz-se e redas ar hi. Deuet di, e chomas a-zao, troet e fri en êr, en eur rufla a-zehou hag a-gleiz, e-giz unan a oa o klask eur c'hwez bennag, eur roud bennag.

Ha nepell diouz ar vre leh m'edo e kleve moueziou, moueziou tud a hañvale beza ken pennfollet o doare hag hini e vestrig, prizoniet laez ar wezenn.

Heb gortoz mui, d'al leh ma teue ar moueziou dioutañ en em daolas.

Kerent ar paotr bihan, a-gevred gand eun nebeud amezeien, deuet int ive, en em renke evid mond en hent, da glask ar bugel kollet. Edont war-nes en em ranna e teir

bandenn; unan da ziskenn war du ar mor, hag an diou all da gemeroud hent al lannegi; eur vandennad anezo war-du an hanter-noz hag an unan all war-du ar hreisteiz.

Kerkent ha deuet ar hi dirazo, evelkent, en em lakeas da harzal, ken brao ma helle, oh en em drei warnañ e-unan, med beb an amzer, o paouez krenn, e fri troet war-du an tu oa red kemer, war-du al leh ma oa deuet dioutañ, al leh m'en em gave ar wezenn ha pignet uhel warni, Yannig.

Abafet-oll, pep hini anezo a chome mud, o selloud ouz ar hi-mañ a gredent beza bet kollet e skiant vad gantañ.

Gand eur vaouez koz ne jome ket pell diouz ti ar gerent, e teuas kemend-mañ : « Med, hemañ a zo va hi nevez ! »

Unan all bennag a houlennas diganti petra a felle d'an droch a gi-mañ.

« Evidon-me, ne ouzon dare. Ne anavezan ket c'hoaz mad-tre e zoare. »

E-pad ma komzent evel-se, ar hi, deuet eun tammig re dibasiant, a reas eul lamm pe zaou war-zu ar vre.

« Felloud a ra dezañ ma'z afem d'e heul, » a respontas unan bennag.

« Med red eo deom mond da glask Yannig ! » a lavaras e dad, skuiz eun tamm bihan gand ar holl-amzer-mañ.

Er hontrol, ar vamm, evel ma veizas, a lavaras dezañ, koulz ha d'ar vodadeg a-béz, « Red-groñs eo e heulia, gouzoud a ouzon ! »

Eur predig-amzer en em zelljont an eil ouz egile, ha neuze, pa'z en em lakejont da dostaad ouz ar hi, eun harzadenn a joa a laoskas. En a-raog en em daolas, divehiet er-fin, hag a-héd ar wenodenn e trohas, a-dreuz ar yeot uhel hag a oa o wagenni e êzenn skañv an abardaez.

En em drei a ree a vare da vare evid beza sur e oant dalhmad war e lerh.

En amzivin edo an tad bepred, daoust hag-eñ e oa bet greet ar zoñj mad ganto, pe get, en eur heulia ar hi-mañ? Hebdale e roas da houzoud e venoz: «Eun tamm mad pell eo an hent-mañ, a gav din. Daoust ha ne zoñjit ket e vefe gwelloh mond en-dro d'or henta soñj, da glask tostoh ouz an ti, a-hed an trêz, kenkoulz ha pellgomz d'ar polis? Marteze n'ema ar hi diboell-mañ nemed ouz or has da nebleh ?! »

Re all ar vandennad e-giz ne oa bet klevet mann ganto ne reent nemed kenderhel gand o hent; o heulia o heñcher e bevar droad.

War-lêz ha war-draoñ ez eent, en eul lostad, an eil war lerh egile, war-dav pep hini anezo.

A-benn ar fin, er pellder, dreset war benn eur vre,

e weljont eur wezenn, du he stumm a-eneb dremmwel teñval ha trist an noz.

D'an ampoent en em lakeas ar hi da harzal, ha buannoh e redas war-zu ar wezenn-mañ.

An dud, tad Yannig en o zouez, a reas heñvel.

A-greiz-toud e oa bet klevet unan bennag o houlenn sikour, eur vouez o krena, med anavezet mad ganto.

Braz e oa o joa o weloud ar paotr bihan, gwintet uhel ma oa war skourr ar wezenn, dres evel eur haz, kroget an aon ennañ, heb gouzoud penaoz diskenn a-ziwarnañ.

War diouskoaz an tad e krapas unan euz an amezeien e-sell tizoud ar paotrig. Yannig, evitañ, daoust d'e aon ha d'e skrijou, a hañvale beza gwall-gontant o weloud, deuet davetañ e-harz ar wezenn, ar vodad-mañ a dud !

Eur wech lakaet war an douar gand nerz e vriatas e vamm, heb ger a hourdrouz diganti, evitañ beza eet diwar e hent. Re vraz o laouenidigez da gavoud en-dro ar mab a oa bet kollet !

Evelkent, kroget 'oa Mignonig da en em zantoud dilezet. Ha ne oa ket bet eñ, goude oll, an hini e-noa heñchet an oll beteg ar paotr ?! War gemend-mañ e oa bet laosket gantañ eun harzadenn a-zoare a-benn tenna warnañ evez an oll, kenkoulz hag evez an hini goz a oa perhenn dezañ.

Goustadig, evel ma oa-hi o soñjal en eun dra a-bouez braz, e lavaras d'an oll en-dro dezi : « Evitañ da veza din-me, ar hi-mañ, e seblant din e-neus kavet eur mestr all, ha n'eo ket eur mestr warnañ hepken med eur mignon kaer dezañ ive ! »

Selloud a reas ar vamm ouz an tad evel ma vefe bet intentet ganto o-daou geriou ar vaouez koz.

Hag an hini goz a daolas eur zell outo ive e-giz evid goulenn diganto an aotre. War-se, mond a reas-hi daved ar paotr bihan edo atao e ziouvreh en-dro d'ar hi ha dezañ, e lavaras : « Dit-te e roan ar hi, paotrig. Anad-tre eo ez oh mignoned vad endeo ! »

Yannig, e zell leun a aspedenn a droas e vizaj war-zu e geren t: « Mammig, tadig, bez' e hellan-me e viroud, evid gwir ?! »

Outañ e vinhoarzas e dad : « Mennoud a rez kaoud eur mignon evid c'hoari ganit, n'eo ket gwir ? »

« Hag eur mignon a zo eun tammig furroh egedout e-giz ma welan, Yannig, » a ouspennas e vamm, en eur hoarzin, d'he zro !

Jeffrey Shaw

Yowannik ha'y goweth

(Ar memez istor e Kerneveg Breiz-Veur)

Yn-freth y rutyas Yowannik y dhewlagas, ena aga igeri a wrug. Yth esa dydh nowydh ow sevel; hag ass o brav an jydh dres henna ! Yn-mes yth esa an howl ow splanna y dhewynnow terlenrus war an nor. Ha pella dhe-ves y hylli an mab klywes son an mor, mes nyns o unn mor garow ha serrys y nas dell vedha ow hwarvos treweythyow. Na; hedhyw yth heveli bos kosel ha medhel y dros. Unn jydh bryntin rag mones dhe-ves, dhe wari, dhe wari kemmys ha plegya dhe'n mab ma.

Byttedhiwettha, y teuth an kov dhodho, a-dhistowgh, a neppyth nag o da ganso yn fordh vydh; neppyth a'n gasas nebes drog pes, du y jer, dell heveli. Piw ganso a ylli gwari ytho? Anfeusik dell ova, dhodho nyns esa na broder na hwoer na ki naneyl a wrussa ganso gwari!

Pols byghan, gortos a wrug ev ena, war y weli, ow plegya tal, mes dres termyn berr hepken byttegyns. Kyns pell yth omdhiskwedhas kudynn arall. Yth esa nown dhe'n meppik ma ha gans torr wag nyns er pell, sur. Ottomma unn kudynn mayth o poran res kavoes remedi dhedhi, an skonna an gwella!

Yn-mes a'y weli y lammas Yowannik, y dreys ow tava yeynder an leur ha kettell esa war y dreys, hyns dhe'n gegin y kemmeras.

Soweth, pan dhrehedhas penn an hyns ma y hwrug hedhi a-dhihwans, a'y sav; a-dheragdo, mar vras avel menydh yth esa an yeynell; deges yn tynn an daras, hag ytho, heb spas dhodho settya dalghenn yn tra vydh a-bervedh. Ny ylli gorra y dhornik war an dysterra browsyonenn a voes pynag, dell hevel.

Unnweyth arta yth o res kavoes remedi arall rag an kudynn nowydh ma, ha'n a-varra an gwella drefenn bos nown dhodho, yn hwir!

Ha gans piw y fedha igerys an yeynell herwydh usadow yth omwovynnas dh'y honan. Ha ny vedha igerys gans y vamm eev ytho?! Rag henna, prag yth o res gortos heb mones dh'y havoes, a-dhistowgh, a dybis an maw. Y'n eur ma y fedha yn hy chambour, a ny vedha? Ha gweyth arall yth esa Yowannik yn hyns, a-hys an hel.

Kyns pell re dheuth a-dherag daras chambour y vamm. Yn gwella prys, nyns o deges mes igor, nebes byttegyns. Nyns o res dhodho marnas y bokya unn tammik may wrussa igeri a-les. Ha chons da ragdho, poken, mar pia deges fast an daras, leveryn, deges yn tien, ny via spas vydh dhodho hedhes dornla an daras, yn arbennik drefenn ev dhe vos mar vyghan y vyns.

Hag ena, yn tewlyjyon an chambour y hwrug sewena dhe vedra korf y vamm, ystynnys yn-mes war an gweli. Trohag ev, ynwedh, y feu treyls hy bysaj, mes deges yn tynn hy dewlagas hwath. Na fors, orth tu an gweli y nesas.

Pols byghan y hwrug gortos ena, a-dherygdhi, mes orto ny wrug y vamm tamm attendyans, tra vydh! Hwath yth o deges tynn dewlagas y vamm! Yth erviras an maw byghan ytho kemmeres unn kammik arall war tu ha hi; mar ogas dhedhi yth eth may hylli avisya orth pub tremmynn hy fas. Ha dhe wir, yn town, yn hweg y tenna hi hy anall, dell heveli dhe'n maw.

A-dhesempis, dell ve awos neb awen y sevis yn-bann an maw y leuv dheghow, yn lent, gans rach, erna dochyas penn troen y vamm gans penn y vys-rag. Gans hemma, yth igoras y vamm hy dewlagas, meur hy skruth avel onan tennys yn hwyls, heb tamm gwarnyans vydh, a'y hosk down.

Spys berr y hwrug mires a-dherygdhi dell ny weli banna vydh; ansertan hy golok dell vynna konvedhes an pyth re hwarvia. Prag y hwrug difuna yn kres hy hosk, yndellma, yn unn maner mar arow, heb gwaytyans. Ytho, war an meppik a-dherygdhi y koedhas hy golok.

«Mammik! Yma nown bras dhymm!» y krias an huni byghan. Orto y firas y vamm, minhwarth war hy diwweus.

«Heb mar, ow mab byghan, mes yn kynsa, gas dhymm dhe sevel yn-bann. Ha ty, ha my owth omwiska, ke dhe'n gegin, hag ena gwra ow gortos. Ny vydhav pell!»

Yowannik a resas war-dhelergh dhe'n gegin, skaffa gylli, mes devedhys ena y kavas nag o pur es dhe esedha y honan war gador mar ughel dell ova!

Yn gwella prys, kyns pell, yth omdhiskwedhas y vamm y'n keth stevell avello, an minhwarth orth hy diwweus hwath.

Polta, yn unn vires orti, y tybi dh'y honan bos mar dha hy cher hag yth omwovynnas mars o oll an mammow avel y huni.

«Ha Yowannik, pyth a vynnydh jy dhe'th hansel?» a wovynnas diworto y vamm ha hi orth y weres dhe esedha war an gador.

Ass o gokki an govynn na y tybis an meppik: «Mes mammik, herwydh usadow, oyow ha krasenn, mar pleg ! An dra na yw da genev pup tydh oll !»

«Ytho, henn yw poran an pyth a wredh kavoes,» a worthybis hi dhodho yn unn hwerthin braffa hwath y'n dro ma.

Ha Yowannik, wosa ev dhe dhybri y hansel, diworth y vamm y tiberthas hag ottava ytho, gylls dhe-ves, a-bervedh y'n bys bras golowys oll yn-dann dhewynnnow an howl. Byttegyns ny wodhva py hyns dhe gemmeres; po an huni y'n kemmersa dhe du an mor po an huni arall, war tu ha'n hal. Byttele an dhew anedha a aswonni yn ta,

drefenn i dhe vos lavurys ganso, aga dew, lieskweyth; dhe'n lyha, rann an hynsyow nag esa re bell dhiworth y ji!

Ha hedhyw, yn spit bos mar vrav an howl, yth heveli bos nebes anwoesek, byttegyns. Ytho, gwell o gans Yowannik kemmeres fordh an dor.

Hag ass o bras y blesour mones dhe dhiskudha ranndir dien unnweyth moy hag ynno pup-prys taklow nowydh, heb gwaytyans orta, dhe goedha warnedha; hogen yn neb le may fia seulabrys nans yw seythun po diw.

Treweythyow, ena y fedha kevys ganso neyth ydhyn may hwrug ev tremena y'n seythun kyns heb y weles, po neb unn vleujenn ha re vleujowas yn kettermyn, poken, y fedha chanjys tremmynn an pow a-dro, nebes, an gwels hag a dheuth ha bos tewla po splanna y liw, ha dhe'n gwydh, kotow a dhel, tewwa po moy tanow, herwydh prys an vlydhen mayth omgavas ynno.

Mes, dhe'n jydh ma, yn-dann howl mar varthus y gann yth heveli dhe'n maw bos puptra ow tasvywa.

Yn kynsa, poenya a-hys an fordh a wrug Yowannik, hag ev ow hwerthin, par dell ova gwrys lowen gans an howl y honan ha lemmyn kris ynno, lenwys gans nerth nowydh-kevys, nyns esa fordh dh'y lettya, po dhe hedhi nerth ydhyn an parkow naneyl hag o mar vras aga lowender ynwedh, yn-dann dhewynnnow ha solas an howl.

Yth o truedh henna, byttegyns, nyns esa den vydh neb ganso y hylli ev ranna kemmys a deker.

Pella hwath yth eth an maw byghan bys may trehedhas kribenn may hylli gweles a-dhiworti gwel pell a-woeles, a-bervedh y'n nans gwithys yn ta rag an avel krev may fedha skubys yn fell an halow prest, heb hedhi, gensi.

Orth y dreys, war tu ha'n keth nans ma yth ystynna an glasneth hag o brav, brygh hep ken yn nebes leow gans gwynnder borelesow.

Nammna boenya war-nans an leder a wrug an diskudher-bro byghan ma, ha'y golonn ow kweskel yn feur yn y vrest pan avisyas, a-dhistowgh, nyns esa y honan.

Ena, yn-mysk an gwels ughel yth omdhiskwedhas penn unn ki neb esa ow mires stark y wolok orth an maw byghan.

Termyn berr, ny wrug Yowannik gul gwayans vydh par dell o rewys y eseli : y feu kampoellys dhodho a-dro dhe geun gwyls, heb perghenn, ow kwandra der an pow dell wre an keun pup-prys hwilas neppyth dh'y dhybri hag a ny via Yowannik y honan ganowas da y gollenki?

Soweth, chasyes dhe-ves y feu an tybyansow du ma pan dheuth an ki yn-mes a'n gwels ughel, y lost ow shakkya gwella galla.

Wor'tiwedh, kevys veu nebonan neb ganso y hylli gwari an maw byghan ha dell hevel yth o unnver an ki gans an keth tybyans ma !

Mes dhe biw esa an ki ma, ha py hanow dhodho?

Yn y gever ny wodhya Yowannik mann. Byttegyns, res o kavoes hanow ragdho. Ha ny besyas pell kyns ev dhe gavoës an huni gwell ragdho, herwydh Yowannik; alemma rag y'n gelwi «Karik.»

Ha warbarth gans y goweth nowydh-kevys, skaffa y hwrug tremena an termyn ages kyns, dell heveli dhe'n maw.

Aga dew a waria heb mos ha bos skwith na an eyl na y gila. Byttegyns hag i ow kwari oll a-derdro, a-dreus an hal, Yowannik res eth pella a-dre ages usadow.

Dhe wir, par dell yw es dh'y grysi ny veu dybrys ganso y li hag ev mar bell dhiworth an chi, sur, ha lemmyn, herwydh an le mayth esa an howl ow kregi ny via pell an kinyow naneyl.

Dhe'n ki ynwedh, dell heveli, yth esa nown bras. Mes ragdho, kavoes gorthyp dhe'n kudynn a heveli bos nebes esya. Yn-mysk an gwels y feu kachyes logosenn, ha pella a-hys aga fordh, lenkys ganso melhwesenn po diw a-dhiworth neb unn garrek.

Byttedhiwettha, nyns o lowr rag difeudhi y nown dhodho yn tien. Byttegyns, rag an maw, fatell alla kollenwel y hwans-dybri dhodho-eev? Nyns o mar vras y nown, na hwath, may hwrussa daslenki pypynag a ella er y bynn dell wre y goweth a beswar troes, a-hys an fordh.

War tu ha'n breow y hwrussons pesya y'ga hyns bys yn tyller mayth esa remedi dhe nown an maw ow kortos.

Ena, a'y sav, yth esa unn wydhenn-avalow hag o treyls ha lettys tevyans hy skorr wosa meur a vlydhynyow treyls dhe hakter dre dewedhow dannvenys gans an mor dell ens. Mes ny wre vern, ena yth esa, unn delit dh'y gweles yn kres an hal hag yth o moy hwath lowena an huni yowynk pan avisyas, kregys ughel y'n skorr, nebes avalow kogh aga liw.

«Y'n eur ma, Karik,» a leveris an maw dh'y goweth, «Diskwedhes a wrav dhis fatell vydh dybrys genen ni!»

Ha hware y tallathas: ev a settyas dalghenn y'n skorrenn isella. Ytho, y'n nessa huni yth esa nebes ughella. Mes, gans rach, ev a sewenas dhe dhrehedhes an tressa, ughella hwath, moy an pellder.

Diw skorrenn hwath hag y fedha yn le may hylli drehedhes dhedha, dhe'n dhew aval.

Kettell veu kuntellys onan ganso y tallathas kria dre lowena, meur y woeth. Nyns o pup tydh, yn hwir, ev dhe sewena torn a'n par ma, yn arbennik maw a'y vyns, dell hevel!

Ha gans hemma, par dell vynna an ki kemmeres rann y'n heudhter ma, dh'y dro, y trelyas warnodho y honan, ow chasya y lost, yn unn hartha gwella galla.

Wosa dew aval dhe vos kollenkys, ha'y ewl-dybri gwelghys tamm ha tamm gwell o gans Yowannik diyskynna diworth an wydhenn.

Byttegyns, dell wra hwarvos treweythyow, esya yw krambla yn-bann yn gwydhenn ages diyskynna diwarnedhi; dell vydh diskudhys gans meur a gathes, sur!

Gans rach, gorra a wrug Yowannik y dreys war skorrenn yn-danno, ha'y dhiwvreggh synsys prest, yn tynn, a-dro dhe gyf an wydhenn, ow kemmeres with na goedhas.

Dres an termyn ma penn an ki o treyls war tu ha'n maw, owth attendya orth an dysterra gwayans. Kyns pell y fedhens daskesunyes, unnweyth arta, war an dor, ha spas dhedha pesya ow kwari hag omdhidhana.

Yowannik, hav ev ogas devedhys dhe'n skorrenn dhiwettha a via salow y dreys war an dor kales, mes, a-dhistowgh, an skorrenn a dorras yn unn asa islonk hag o meur yn-danno!

Yowannik, y dhiwvreggh yn kyrghenn an kyf hwath yth omgavas synsys dhe dhehweles dhe'n nessa skorrenn arta, rag own koedha.

An maw byghan, own bras devedhys dhodho, a dewlis mir war-nans. Dhodho yth heveli bos re vras an pellder ynter an nessa skorrenn mayth esa ha'n dor; ha'n kyf, isella yn-danno, re dew o rag slynkya war-nans. Spas vydh ytho drehedhes an dor, dell welas!

Y tallathas an huni byghan oela gweh hwath ha tybyans vydh dhodho fatell dhiyskynna yn-mes a'y brison mar ughel!

An ki, gans hemma, dell veu klywys po konvedhys ganso own y vester byghan, y hwrug dalleth hartha yn feur. Ev ynwedh ny wodhya pyth dh'y wul.

Heb mar, ny via pell an nos heb dos, ha Yowannik, yn fordh vydh ny ylli tremena an nosweyth ena. Fatell gosksa yn wydhenn heb ev dhe goedha a-dhiwarnedhi yth omwovynnas an maw.

Par dell veu devedhys dhodho neb awen tromm, omdreylya a wrug an ki ha gyllys ganso, toeth men.

Yowannik, meur y sowdhan, a wrug y weles ow mones mes a'y wel a-dreus an gwels hir aga fennow ha gans hemma y teuth ha bos moy y anken. Hag a via ev gesys dh'y honan, yn tien, yn kres an hal?

Diworth tu an howlsedhes y hylli avisya orth tommenn gommol esa ow tos yn lent, mes sur. Martesen gensi y to glaw rag yth esa warnedhi semlant a law, dell heveli! An dra na hebken may fia gweth hwath an nosweyth ma: dua y fia an nos, dua ages usadow, ha glyb dres henna!

Dhe by le, dhe'm fay, res eth an ki mollethys na, a gynas ev.

Poran dhe'n le may teuth erbynn an maw yn kynsa y poenyas an ki. Devedhys di, hedhi a wrug, treyls y droen war-vann y'n ayr, yn unn frighwytha a-dheghow hag a-gledh, par dell esa ow hwithra neb unn ethenn, neb unn arwoedh.

Ha nyns o pell dhiworth an vre pan veu klywys levow ganso, levow tus a heveli bos mar ankombrys aga thon avel huni y vestrik prisonys a-wartha y'n avalenn.

Heb lett moy, dhe'n le mayth esa an levow ow tos a-dhiworto yth omdewlis.

Yth esa kerens an maw byghan warbarth gans nebes kentrevogyon re dheuth ynwedh, owth ombareusi rag mos yn hyns, dhe hwilas an flogh kellys.

Parys ens dhe omranna yn tri bagas; onan a dhiyskynna dhe'n morrep, ha'n dhew arall e tro ha'n hal; an eyl bagas dhe'n kledh ha'y gila dhe dheghow.

Kettell dheuth an ki, byttegyns, y tallathas gans y harth gwella galla, yn-dann dreyllya a-dro dhodho y honan, mes yn unn hedhi a dermyn dhe dermyn rag arwoedha gans y fri an fordh bos res y gemmeres; an fordh a-byle y tothya hag an le mayth esa an wydhenn hag ynni Yowannik.

Sowdhenys dres musur o pub huni anedha, hag i ow lagatta stark orth an ki ma a grysens bos kellys y skians ganso.

Dhiworth benyn goth nag esa trigys pell a ji an gerens y teuth yndellma: «Mes, ow hi nowydh yw hemma!»

Diworti y feu govynnys gans neb unn den arall pyth a vynna an ki gokki ma.

«Ragov-vy, ny wonn kammenn. Ny aswonnnav hwath y vaner.»

Hag i ow klappya yndellma y teuth ha bos re veur anperthyans an ki, neb a gemmeras lamm po dew war-tu ha'n vre.

«Ev a vynn orthyn y holya,» a worthybis nebonan.

«Mes res yw dhyn mones dhe gavoës Yowannik!» a wrug teri an tas hag ev nebes skwith awos i dhe wibessa.

Yn konter, an vamm dell gonvedhas dhodho y leveris, keffrys dhe'n guntellas a-dro dhedhi, «Res yw y holya. Yth omglywav y tal dhyn y wull!»

Pols byghan y firsons an eyl orth y gila, hag ytho, pan wrussons nessa an ki, unn harth a joy a asas yn-mes. Omdewlel war-rag a wrug, devedhys solas dhodho, hag a-hys an hyns a droghas dre wels ughel aga fennow esens ow kwevya yn fedhel yn awel glor ha skav an gorthugher.

Treweythyow omdreylya a wre rag bos sertan yth esens pup-prys war y lerghe.

Byttegyns, yth o ansertan an tas hwath i dhe gemmeres an ervirans ewn owth holya an ki ma ha nyns o pell kyns ev dhe dherivas y dybyans: «Pell lowr yw an hyns ma. A ny dybowgh bos gwell dehweles dh'agan kynsa towlenn? Dhe hwithra nessa

dhe'n chi, a-hys an treth, kekeffrys ha pellgewsell orth an kreslu? Martesen nys usi an ki gorboellek ma marnas orth agan ledya dhe dyller vydh!»

An re erell a'n bagas, kepar ha pan n'y glywsons mann, ny wrens tra marnas pesya gans aga fordh, yn unn holya aga gedyer a beswar troes. Yn-bann ha war-nans yth ethons, an eyl war lergh y gila, yn rew, yn taw.

Wor'tiwedh, yn pellder, delinys war benn unn vre y hwelons gwydhenn du hy stumm erbynn gorwel tewl ha trist an nos.

Y'n eur ma y hwrug an ki dalleth gans y harth, ha skonna dhe'n keth gwydhenn ma y resas.

An dus, tas Yowannik y'ga mysk, a wrug yndellma.

Hware y feu klywys nebonan ow kelwel rag gweres, unn lev ow krysya, mes aswonnys yn ta gansa.

Yth o meur aga lowender dhe weles an maw byghan, war skorrenn an wydhenn, settys yn ughel dell esa, poran kepar ha kath, own bras dhedhi, heb godhvos fatell dhiyskynna a-dhiworti.

War dhiwskoedh an tas y hwrug krambla onan a'n gentrevogyon rag hedhes an maw. Yowannik, ragdho, yn spit dh'y own ha dh'y dhegrena, a heveli bos lowen yn feur dhe weles an guntelles ma a dus!

Kettell veu gorrays war an leur gans nerth y'n byrlas y vamm heb ger vydh a geredh awos ev dhe vones mes a'y fordh.

Re vras aga lowender dhe gavoos an maw re beu kellys.

Byttegyns y tallathas Karik omglywes mar «ankevys» gansa. Hag a nys ova eev, wosa pup tra, an huni neb a's dros dhe'n maw?

Awos hemma, y feu kriys unn oulyans hag o delledh rag tenna warnodho avisians an oll, kekeffrys hag avisians an huni goth a'n piwo.

Yn lent dell esa hi ow tybi yn kever neppyth meur y vri y leveris dhe'n oll a-dro dhedhi.

«Yn spit y vos dhymm, an ki ma, yth hevel dhymm bos kevys mester arall ganso seulabrys, ha nys yw unn mester hep ken mes koweth meur dhodho ynwedh.»

Mires a wrug an vamm orth an tas dell veu konvedhys lavar an venyn goth gans an dhew anedha.

Hag an huni goth a dewlis mir orta dell esa ow kovynn kummyas diworta. Ytho, mos a wrug troha'n maw byghan esa hwath y dhiwvregh a-dro dhe'n ki ha dhodho, dhe'n maw, y leveris,» Dhisso-jy y rov an ki, meppik. Apert yw hwi dhe vos kowetha dha seulabrys!»

Yowannik, y wolok leun a bysadow a drelyas y vejeth war-tu ha'y gerens, «A vammik! tasik! a allav vy y witha, dhe wir?!»

Warnodho y finhwarthas y das, «Ty a vynna koweth neb ganso y hyllydh gwari, a nys yw gwir?»

«Ha koweth neb yw nebes moy furra agesos, Yowannik, dell welav,» a geworras y vamm, yn-dann hwerthin, yn hy thro.

Jeffrey Shaw